

Azia

Azia esas la maxim vasta e populoza kontinento de la mondo, ed esas quar-ople plu granda kam Europa. Ol kovras 8,6% de la tota surfaco di la planeto, e havas cirkume 60% de lua tota habitantaro. Azia ed Europa formacas kune la superkontinento Eurazia.

- **Surfaco:** 44,4 milioni km².
- **Habitanti:** 3 879 milioni (2010)^[1].

Indexo

Nedependanta stati en Azia

Altra loki

Historiala loki

Geografio

Maxim alta monti

Fluvii

Iagi e mari

Insuli ed Arkipelagi

Kanali e stretaji

Ekonomio

Referi

Nedependanta stati en Azia

Yen listo pri la nedependanta landi qui havas teritorii en Azia. La maxim populoza lando del mondo, Populala Republiko di Chinia jacas en Azia.

Azia esas la centrala ed estala parto di Eurazia, formacita per 50 landi. Azia unionas su kun Afrika per la peninsulo di Sinai, e kun Europa per longa bordero sequante l'Urali.

Extrema punkti

- **Maxim norda loko:** Kabo Chelyuskin, Rusia (77° 36' N).
- **Maxim esta loko:** Kabo Dejnyov, Rusia (169° 45' W).
- **Maxim suda loko:** Kabo Bulus, Malaizia (1° 16' N).
- **Maxim westa loko:** Kabo Baba, Turkia (26° 4' E).
- **mezavalora altitudo dil kontinento:** 950 metri.
- **Maxim alta monto:** Monto Everest, kun 8,848 metri di altitudo.

Topografiala mapo di Azia.

Maxim alta monti

Infre esas la listo di maxim alta monti di Azia e dil mondo. Lia altitudi superiras 8 mil metri, ed omni jacas en la montaro Himalaya.

Monto Everest || K2 || Kangchenjunga || Lhotse || Makalu || Cho Oyu || Dhaulagiri la 1ma || Manaslu || Nanga Parbat || Annapurna la 1ma || Gasherbrum la 1ma || Faichan Kangri || Gasherbrum la 2ma || Shishapangma

Fluvii

La 3 maxim granda fluvii di Azia esas:

1. Yangcekiang 5.630 km.
2. Yenisei (kun Angara-Selenga) 5.390 km.
3. Mekong 4.500 km.

Iagi e mari

Aralo | Baikalo | Maro di Bering | Gulfo di Oman | Indiana Oceano | Jordan | Kaspia Maro, Kaspio | Maro di Arabia | Mortinta Maro | Pacifika Oceano, Pacifiko | Reda Maro

Insuli ed Arkipelagi

Andaman | Bali | Borneo | Chipro | Java | Luzon (Filipini) | Kurili | Singapur | Honshu, Hokkaido, Kyushu, Shikoku (Japonia) | Sri Lanka | Sumatra | Taiwan

Kanali e stretaji

Kanalo di Suez | Dardaneli | stretajo di Cushima | Stretajo di Hormuz | Stretajo di Melaka | stretajo di Taiwan

Ekonomio

Yen la 20 maxim granda TNP de Azia.^[14]

Ciel-skraperi en Tokyo, Japonia.

Azia esas la maxim granda produktero e konsumero di nutrivi di la Tero, e havas le maxim granda jaceyi di minerali dil planeto.

Populala Republiko di Chinia - la maxim granda ekonomio de la regiono - divenis la 6ma granda ekonomio dil mondo en 2006, e kreskas mezavalore 9,5% omnayare. Altra du granda ekonomii esas Indiana e Japoniana.

Landi exemple Japonia o Israel havas moderna industrialala ekonomii. On remarkas anke le nomizita Aziana Tigri: Sud-Korea, Republiko di Chinia (Taiwan), Singapur e Hong Kong.

Referi

1. List of continents by population (<http://www.worldatlas.com/geoquiz/thelist.htm>) World Atlas
2. Armenia judikesas kom lando inter Europa ed Azia. Kulturele ol apartenas ad Europa.
3. Azerbaijan judikesas kom lando inter Europa ed Azia. La teritorio di Naktichevan esas enklavo qua apartenas ad Azerbaijan.
4. Ordinare, Chipro judikesas kom Europeana lando, ma lua teritorio jacas en Azia.
5. Granda parto di la teritorio di Egiptia jacas en Afrika, ma Sinai peninsulo jacas en Azia.
6. Kelka okazioni Gruzia judikesas kom parto di Europa.
7. Kelka okazioni Indonezia judikesas kom lando inter Azia ed Oceania.
8. l'insuli Ogasawara e l'insulo Minami Torishima (insuli Markus) jacas en Oceania.
9. Kazakistan judikesas kom lando inter Europa ed Azia.
10. Rusia havas teritorii en Azia ed en Europa.
11. Estal Timor judikesas kom kelkafoye parto di Oceania.
12. Turkia jacas havas teritorii en Azia ed en Europa.
13. L'insulo Sokotra jacas en Afrika.
14. *CIA - The World Factbook - Country comparison: National product* (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2001rank.html>) (rekuperita ye 5ma di julio 2010)

Rango	Lando	TNP (2009) Miliardi di <u>Dolari</u>
1	 <u>PR Chinia</u>	\$8 789
2	 <u>Japonia</u>	\$4 137
3	 <u>India</u>	\$3 560
4	 <u>Rusia</u>	\$2 116 ^[10]
5	 <u>Sud-Korea</u>	\$1 356
6	 <u>Indonezia</u>	\$969,2
7	 <u>Iran</u>	\$876
8	 <u>Turkia</u>	\$863,3
9	 <u>Taiwan</u>	\$717,7
10	 <u>Saudi-Arabia</u>	\$585,8
11	 <u>Tailando</u>	\$538,6
12	 <u>Pakistan</u>	\$449,3
13	 <u>Malaizia</u>	\$381,1
14	 <u>Filipini</u>	\$324,8
15	 <u>Hong Kong</u>	\$301,6
16	 <u>Vietnam</u>	\$258,1
17	 <u>Bangladesh</u>	\$242,4
18	 <u>Singapur</u>	\$235,7
19	 <u>Israel</u>	\$206,8
20	 <u>Unionita Araba Emirii</u>	\$201,4
—	Totalo 20 landi:	27 109,8

Kontinenti di Tero

Ica pagino modifikesis ye 10:21, 21 feb. 2019.

La texto esas disponebla sub la *Creative Commons Attribution-ShareAlike License*; suplementala reguli forsan aplikesas. Videz Reguli pri uzo por detali.